KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TALLINNA POLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 7 (1193) Ilmub 1949. a. aprillist Reede, 28. veebruar 1986 Hind 2 kop.

25. VEEBRUARIL ALGAS NLKP XXVII KONGRESS

NLKP XXVII kongress on kõigi meie, nõukogude inimeste südameis, mõtteis, tundeis, sõnades ja tegudes. Kongressi päevadel oleme valla Moskvast Kremli Kongresside Paleest tulevale infohulgale, hinnangutele, ideedele ja plaanidele. Kõik Moskvas toimuv on igaühe jaoks ääretult tähtis. Iseenesestmõistetavalt, sest me kõik oleme üks, lahutamatult üks, kongressil arutatu puudutab otseselt meid kõiki koos ja igaüht eraldi. Arutatakse ju, kuidas mina, sina ja meie oleme elanud ja mida teha, et elada veelgi paremini.

TEISIPÄEV, 25. VEEBRUAR 1986, NLKP XXVII KONGRESSI AVAPÄEV

Instituudi fuajees leiab koha värviteler. Algab ülekanne Moskvast Kremli Kongresside Paleest, NLKP XXVII kongressilt. Teleri värvisilm kutsub, sündmuse mastaapsus kohustab... Tudengid, õppejõud, teenistujad peatavad hetkeks oma vaheajasagimise, tulevad ligi, vaatavad, kuulavad, arutavad omavahel...

Kell 14.00 on fuajees tavakohasest rahvarikkam. Kogunetakse, et kuulata esimesi arvamusi NLKP Keskkomitee peasekretäri M. Gorbatšovi aruandekõnest. Esimesi — siiraid ja värskeid. NLKP XXVII kongressile pühendatud miitingu avab instituudi parteikomitee sekretär Aadu Talts. Ta toonitab tänase päeva erakordsust ning kutsub üles avaldama oma esimesi arvamusi.

Sõna saab parteikomitee sekretäri asetäitja ideoloogilise töö alal, poliitökonoomia kateedri juhataja Rein Otsepp. Ta ütleb nii: «NLKP XXVII kongress on maailmaajaloolise tähtsusega. Meie partei kongressid on alati olnud sündmuseks. Kuid kui eelmistel kongressidel on kokku võetud meie saavutused sotsialismi arengu teel ja määratud põhisuunad järgmiseks viieks aastaks, siis nüüd on arutuse all põhimõttelise tähendusega dokumendid.» Rein Otsepp räägib, et tema kui majandusteadlane jälgis erilise huviga aruande seda osa, mis käsitles majandust. Ta peab seda osa väga asjalikuks ja konkreetseks (nagu kogu aruannetki). Rein Otsepp on kindel, et majandusteoreetikute tööd kinnistuvad praktikas, et need ka ellu viiakse.

Sõnavõtja märgib, et väga tähtis koht aruandekõnes oli ka teaduslik-tehnilise progressi probleemidel, millega vahetult on seotud nõukogude kõrgkool. Õigustatud oli kriitika — kõrgkoolides on 35% Nõukogudemaa teaduspotentsiaalist, kuid tulemuseks on vaid 10% teadusuuringutest. Nii et TPI-l kui tehnilisel kõrgkoolil on siin suured ülesanded tehnilise progressi kiirendamisel. Lõpetuseks soovib Rein Otsepp kõigile: «Õppige hästi tundma kongressi materjale, et neid siis edukalt ellu viia.»

Sõna saab filosoofia kateedri professor, NLKP liige 1920. aastast Otto Štein. Ta ütleb, et kuulas aruannet suure huviga. «M. Gorbatšovi aruanne on põhjalik, sügavalt teoreetiline, ajaloolise ja dialektilise materialismi kõiki seaduspärasusi ja kategooriaid arvesse võttev meie sotsialistliku ühiskonna olukorra, meie kaasaja üksikasjaline hinnang, edasiste arenguteede põhjendatud esitus,» räägib Otto Štein.

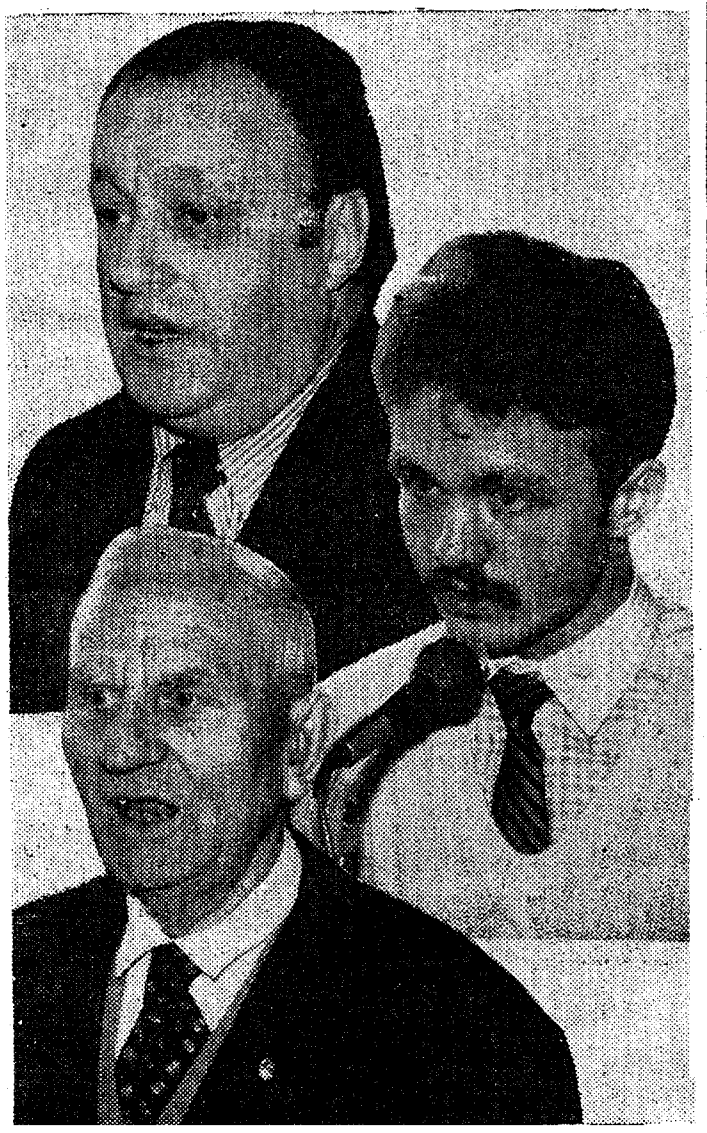

Sõnavõtjad Rein Otsepp (üleval), Andrei Kalatšov (keskel) ja Otto Štein (all).

Tudengite nimel võtab sõna raamatupidamise eriala III kursuse üliõpilane Andrei Kalatšov. Ta ütleb, et tudengid koos kõigi teiste inimestega Nõukogudemaal tervitavad väärikate tegudega alanud NLKP XXVII kongressi. «Kongressil tehakse kokkuvõtteid 11. viisaastakust. Viisaastak on toonud meile edu, kuid üles on kerkinud ka väga tõsiseid probleeme. Neist rääkis aruandekõnes M. Gorbatšov suure printsipiaalsusega. Meil nõukogude inimestel peab muutuma mõtlemine, lähenemine probleemidele, üldine suhtumine,» kõneleb Andrei Kalatšov. Edasi märgib ta, et kõrgkooli täiustumise protsess on mõeldamatu ilma tudengite abita, ilma teaduse ja tootmise sidemete tihendamiseta, ilma tudengite huvi tõusuta teaduse vastu. Nii et: tudengite parim vastus on aktiivne osavõtt õppe- ja teadustööst, eneseteostus tulevasel ametikohal.

Lühimiiting on lõppenud. Instituut astub edasi oma argiaskelduste rada. Teler fuajees mängib ja vahendab tänaste päevade tähtsaimat. Üliõpilased õppejõud, teenistujad peatavad hetkeks oma fuajeesagimise, tulevad ligi, vaatavad, kuulavad, arutavad omavahel...

NLKP XXVII kongress puudutab igaüht. Nii või teisiti. Iseenesestmõistetavalt. Inimlik on, et me ootame ja loodame, usume ja usaldame. Mõistetav on, et me peame olema valmis uuteks ülesanneteks. Seda nõuab aeg, elu ise

PÄRAST EKP XIX KONGRESSI, NLKP XXVII KONGRESSI TOIMUMISE AJAL

Olen olnud EKP XVII ja XVIII kongresside delegaat. Jaanuarikuu lõpus oli mul suur au osa võtta EKP Oktoobri Rajooni delegaadina EKP XIX kongressist. Et südamelähedane on olnud ja on kõrgkool, tema tööd ja tegemised, arengusuunad, siis alljärgnevalt mõningaid muljeid sellest valdkonnast.

EKP Keskkomitee esimese sekretäri Karl Vaino poolt esitatud aruanne oli tooniandev kogu kongressi tööle, kajastades partei poolt antud uut töö- ja mõtlemisviisi, suhtumist. Esmane tähelepanu oli pööratud majanduse intensiivarengule, majanduse hetkeolukorra kriitilisele läbivaatamisele. Suurt osa peab järgnevatel viisaastakutel andma teadus ja just praktiliste ülesannetega otseselt kiirendama inimeste heaolu tõusu. Märgiti positiivselt TPI ja tootmiskoondise «RET» initsiatiivi teaduse ja tootmisettevõtte ühislabori loomisel. Tulevikus peab teaduse katsepolügoonide ja -baaside loomine muutuma igapäevaseks loomulikuks nähtuseks.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe Bruno Sauli ettekandes puudutati ka spetsialistide ettevalmistamise kvantiteeti ja kvaliteeti. Kõlama jäi mõte spetsialistide tegeliku vajaduse rangest arvestamisest ja ettevalmistuse parandamisest. See peab kujunema vabariigi sotsiaalse arengu plaani üheks reaalseks osaks.

Eesti NSV Ametiühingute Nõukogu esimees Nikolai Johanson kritiseeris vabariigi kõrgkoole ühiselamute halva olukorra pärast. Eks see probleem on meil teada, sellekohaseid märkusi on meile tehtud ja me oleme võtnud tarvitusele omapoolseid reaalseid abinõusid.

Kongressil jäi kõlama juhi vastutuse järsk suurenemine, nõudlikkus oma ettevõtte ja iga töötaja suhtes, nõudlikkus ja enesekriitiline suhtumine oma töösse ja isiklikku ellu.

Nüüd, kui oleme osaliselt juba tuttavad NLKP XXVII kongressi materjalidega, saame teha suuremaid üldistusi, aga ka konkreetseid järeldusi sellest, millisena võime näha nõukogude kõrgkooli tema lähemas tulevikus ja perspektiivis. Üks on aga praegugi selge: vana moodi enam edasi minna ei saa, ei kõrgkooli haridusega spetsialistide ettevalmistamisel ega kõrgkooli teaduse tegemisel.

Meil on ees suured ja täit vastutust nõudvad ülesanded, mille lahendamiseks soovin parteikomitee nimel jõudu ja energiat.

EKP XIX kongressi delegaat, parteikomitee sekretär
AADU TALTS

Parteiorganisatsiooni ja instituudi nõukogu ühine lahtine koosolek 18. veebruaril

1985/86. Õ.-A. TALVISE EKSAMISESSIOONI TULEMUSTEST JA ÜLESANNETEST KEVADSEMESTRIKS

Kuulati ära õppe-metoodikavalitsuse juhataja U. Viigi ettekanne 1985/86. õ.-a. talvise eksamisessiooni tulemustest ja õppeprorektor V. Mikkali sõnavõtt. Märgitakse järgmist.

Päevases osakonnas oli üliõpilaste arv sessiooni alguses	— 5269
Eksamisessiooni pikenduse või akadeemilise puhkuse said, s. h.	— 1849
Nõukogude armees ajateenistuses	— 1476
Eksamikohuslasi	— 3420
Eksamitele oli lubatud	— 3375
Eksamitele ei lubatud	— 45
Eksamitele ei ilmunud	— 6
Sooritasid kõik eksamid	— 3161 (92,4%)

Eelmise aastaga võrreldes tõusis õppeedukus 0,5%, ja on suhteliselt heal tasemel (vt. tabel 1).

Kõige enam tõusis õppeedukus energeetikateaduskonnas (2,2%) ja kõige rohkem langes K-Järve üldtehnilises teaduskonnas (4,2%) Traditsiooniliselt on õppeedukus kõrgem keemia- ja majandusteaduskonnas. Kõige rohkem tõusis õppeedukus II kursusel (7,4%) (vt. tabel 2). Madalaim on õppeedukus ehitusteaduskonna III kursusel (72,6%), samuti energeetikateaduskonna I kursusel (75,6%) ja K-Järve üldtehnilise teaduskonna I kursusel (77,0%) (vt. tab. 3).

Ainult «väga headele» ja «headele» sooritas eksamisessiooni 30,3% üliõpilastest (84/85. a.-a. — 32,0%). Kõrgeim oli see näitaja endiselt majandusteaduskonnas (47,2%) ja madalaim ehitusteaduskonnas (18,2%).

Ainult «rahuldavale» sooritas eksamisessiooni 4,4% üliõpilastest (84/85. a.-a. — 5,0%).

Kuigi instituudi keskmine õppeedukus võrreldes eelmise aastaga tõusis, esines õpperühmi, kus tulemused sessiooni lõppedes olid äärmiselt madalad (EE-57 — 42,9%). Ikka veel on palju üliõpilasi, kes eksamisessiooniks ei tule toime semestri jooksva õppetööga ja lähevad sessioonile arvestusvõlgadega (s. h. TE-51 terves koosseisus). Isegi V kursusel ei jõua paljud üliõpilased (mehaanikatead. — 68 üliõp.) sessiooniks valmis kursuseprojektidega. Kõige selle tagajärjel kasutatakse eksamisessiooni aega arvestuste tegemiseks. Eksamisessiooni lõppedes oli 98 üliõpilasel arvestused veel tegemata.

Tungivalt vajab tugevdamist õppedistsipliin jooksva õppetöö korraldamisel. Ilmselt on ebarahuldav rea õppejõudude nõudlikkus õppedistsipliini suhtes ja soovida jätab rühmajuhendajate järelevalve jooksva õppetöö tegeliku olukorra üle.

Tabel 1

Õppeedukus talvisel eksamisessioonil viimasel viiel aastal teaduskonniti %-des

Teadusk.	82 81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	± %
A	87,[illegible]	86,[illegible]	86,8	87,9	90,1	+2,2
L	89,7	91,1	9[illegible],7	92,5	92,6	+0,1
M	93,1	91,8	91,6	9[illegible],6	92,0	±1,4
KK	93,3	96,3	94,7	96,6	95,9	-0,7
E	88,4	8[illegible],5	87,8	87,9	89,0	+1,1
T	95,5	95,8	95,8	95,4	95,1	-0,3
K-J.	85,3	81,3	91,1	90,4	86,2	-4,2
TPI	9[illegible],9	91,4	91,1	91,9	92,4	+0,5

Tabel 2

Õppeedukus talvisel eksamisessioonil viimasel viiel aastal kursuste kaupa %-des

Kursus	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	± %
I	88,3	87,7	86,4	88,1	87,2	-0,9
II	84,4	84,8	84,7	82,2	89,6	+7,4
III	92,3	92,0	9[illegible],8	90,2	92,7	+2,5
IV	93,7	96,8	94,8	96,8	95,0	-1,0
V	97,6	97,8	98,6	9[illegible],4	98,8	-0,6

Tabel 3

Õppeedukus talvisel eksamisessioonil teaduskondade ja kursuste kaupa

Teaduskond	Kursus I	II	III	IV	V
A	75,6	92,2	89,1	92,5	98,9
L	93,2	84,9	95,4	91,7	100,0
M	86,5	86,6	92,9	95,7	98,8
K	94,6	97,1	96,1	95,1	98,2
E	84,6	87,2	72,6	92,2	98,2
T	92,0	90,1	99,4	96,7	99,1
K-J.	77,0	94,2			

Õppetöö korraldamise ja tulemuste parandamiseks TPI parteiorganisatsiooni ja nõukogu ühine koosolek otsustas:

- **Lugeda TPI kollektiivi põhiülesandeks 1986. a. EKP XIX kongressi ja NLKP XXVII kongressi otsustest tulenevate suuniste järgimine kindlustamaks XII viisaastakus ette nähtud ülesannete täitmine kõrgharidusega spetsialistide ettevalmistamisel.**

- **PARTEIKOMITEEL JA REKTORAADIL:**

- **Aktiivselt osaleda kõrghariduse kvaliteedi otsustaval tõstmisel ja teha täiendavaid ettepanekuid ENSV Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeeriumile õppetöö paremaks korraldamiseks ning erialade struktuuri täpsustamiseks TPI osas XII viisaastakul.**
- **Parandada teaduskondade ja parteibüroode suunamist teaduse ja tehnika kaasaegsete saavutuste ja uute suundade juurutamisel õppetöösse.**
- **Parandada teaduskondade suunamist kaadri valikul ja perspektiivsel planeerimisel.**
- **Viia lõpule insenertehniliste erialade õppejõudude arvutustehnikaalane ettevalmistus.**

- **TEADUSKONDADE DEKANAATIDEL JA PARTEIBÜROODEL:**

- **Tõsta nõudlikkust õppedistsipliini kindlustamisel ja jooksva õppetöö tulemuste kontrollimisel vältimaks mahajäämust jooksvas õppetöös. Senisest rohkem pöörata tähelepanu kursuseprojektide (-tööde) õigeaegsele esitamisele.**
- **Viia läbi k. a. veebruaris teaduskonnanõukogu ja parteiorganisatsiooni ühisel koosolekul sügissemestri õppetöö tulemuste analüüs ja kavandada abinõud esinenud puuduste kõrvaldamiseks ning õppetöö edasiseks intensiivistamiseks.**

- **KATEEDRIJUHATAJAIL:**

- **Suurendada nõudmisi kateedri õppejõudude õppe- ja õppemetoodilise töö üle. Senisest laialdasemalt juurutada aktiivseid õppetöö vorme.**
- **Teaduse ja tehnika kaasaegsete saavutuste õppetöösse juurutamise kindlustamiseks:**
  Otsustavalt suurendada uue tehnika juurutamist ja arvutustehnika rakendamist õppetöös.
  Pöörata erilist tähelepanu tööprogrammide iga-aastasele täiendamisele.
- **Pöörata suuremat tähelepanu üliõpilaste iseseisva töö korraldamisele ja kontrollile.**
  Garanteerida üliõpilaste jooksvaks atesteerimiseks vajalike andmete õigeaegne esitamine.
- **Võtta erilise tähelepanu alla armeeteenistusest tulnud üliõpilaste õppetöö.**
- **Süstemaatiliselt kontrollida diplomiprojektide kalendergraafikute täitmist.**
- **Viia läbi k. a. veebruaris möödunud semestri õppetöö tulemuste analüüs kateedris kui ka rühmajuhendajatega kõikides õpperühmades. Arutelust tulenevad ettepanekud esitada dekanaati 15. märtsiks.**

- **KOMSOMOLIKOMITEEL otsustavalt tõsta teaduskondade komsomolibüroode nõudlikkust jooksva õppetöö edukaks kulgemiseks ja üliõpilaste vastutust õppetöö tulemuste eest.**

TEADUSTÖÖST 1985. AASTAL

Parteiorganisatsiooni ja nõukogu ühine lahtine koosolek, ära kuulanud teadusprorektor prof. I. Kleisi aruande teadustööst 1985. aastal ja sellele järgnenud sõnavõtud, märgib järgmist.

Instituudi teadustöö plaan, tehnouuenduste plaan ja teadusalal võetud sotsialistlikud kohustused täideti.

Teadustöö üldmaht aruandeaastal oli 4,97 milj. rubla, temaatika figureerib NSVL ja ENSV koordinceerimisplaanide kõikidel nivoodel ning koordineeritud tööd moodustasid 74,5% kogu temaatikast.

Õppe- ja teadustöö seadmepargi täiendamiseks kulutati kokku 3,56 milj. rubla. Seadmepargi bilansiline maksumus moodustab 23,1 milj. rubla. Seega ühe teadustöötaja kohta tuleb seadmeid 24,8 tuh. rubla eest, mis kolme viimase aastaga suurenes 70% võrra.

Juurutati 39 teadustöö tulemused, mille kinnitatud majanduslik efekt oli 10,18 milj. rubla, mis ületab teadustööga seotud kulutused 3,23 korda.

Kaitsti 3 doktori- ja 13 kandidaadiväitekirja. Edukalt lõpetas 83,3% aspirantidest.

NSVL MN 1985. a. preemia said prof. J. Aare ja prof. V. Kulbach.

ENSV MN ja NSVL Sidevahendite Tööstuse Ministeeriumi ühise otsuse põhjal luuakse 1986. a. ühine teadus-tootmislaboratoorium automaatikateaduskonna ja TK «RET» baasil.

TU sektori eksperthinnang teadustulemuste osas andis järgmised tulemused.

Parimad teaduskonnad: 1. Automaatika, 2. Mehaanika, 3. Keemia.

Parim probleemlabor — *soojusenergeetika labor.*

Parim harulabor — pulbermetallurgia labor.

Parimad kateedrid. Teaduskonniti: soojusenergeetika, automaatika, metallide tehnoloogia, anorgaanilise ja analüütilise keemia, sanitaartehnika, infotöötluse, poliitilise ökonoomia ja füüsika kateedrid.

Esines ka vajakajäämisi:

— viimase 4 aasta jooksul pole lepinguliste uurimistööde maht praktiliselt suurenenud, seejuures on viimasel aastal tootmisharulaborite lepinguliste tööde maht 12% võrra langenud;
— leiutustaotluste arv langes 40-le, mis on läinud viisaastaku madalaim näitaja;
— teadusdoktorite juurdekasv eelneval viisaastakul jäi loodetust ligi 2 korda väiksemaks;
— aruandeaastal kaitsti vaid 13 kandidaaditööd (1984. a. — 28);
— nõrgal tasemel on teadustööde juurutamine ehitus- ja keemiateaduskonnas ja seda juba rida aastaid järjest.

Teadustöö edasiseks arendamiseks ja ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks instituudi parteiorganisatsiooni ja nõukogu ühine lahtine koosolek

OTSUSTAS:

- **Lugeda instituudi teadustöö 1985. aastal rahuldavaks.**
- **Mobiliseerida kogu instituudi teaduspotentsiaal eelseisva NLKP XXVII kongressi otsuste ja direktiivide täitmisele.**
- **TU sektoril ja uurimissuundade juhendajail otsida võimalusi teadus-tootmislaboratooriumide loomiseks automaatikateaduskonna ja TK «RET» eeskujul.**
- **Uurimissuundade juhendajatel pöörata enamat tähelepanu praktilise väljundiga fundamentaaluuringute arendamisel.**
- **TU sektoril, uurimissuundade juhendajatel ja kateedrite juhatajatel võtta meetmeid lepinguliste uurimistööde mahu suurendamiseks ja efektiivsuse tõstmiseks, eriti ehitus- ja keemiateaduskonnas.**
- **Uurimissuundade juhendajatel rakendada abinõusid kaitsevõimelise temaatika osakaalu suurendamiseks.**
- **Doktoriväitekirjade valmimise plaanis olijail suhtuda suurema vastutustundega planeeritud tähtaegadest kinnipidamisse.**

1985. AASTA SOTSIALISTLIKUST VÕISTLUSEST INSTITUUDIS

Instituudi a/ü komitee võttis oma koosolekul 12. veebruaril k. a. kokku 1985. aasta sotsialistliku võistluse tulemused.

Võistlus oli korraldatud seitsmes võistlejate grupis:

PROFILEERIVAD TEADUSKONNAD, PROFILEERIVAD KATEEDRID, MITTEPROFILEERIVAD KATEEDRID, TEADUSLIKU UURIMISE LABORID, EELARVELISED OSAKONNAD ja ALLASUTUSED kahes grupis (vastavalt suure ning väikese töötajate arvuga) ning ISEMAJANDAVAD OSAKONNAD ja ALLASUTUSED. Teaduskondade ja kateedrite töötulemusi hinnati viies töölõigus: ÕPPE- ja METOODIKATÖÖ, TEADUSTÖÖ, ÜHISKONDLIK-POLIITILINE TEGEVUS, KAADRID ning TÖÖDISTSIPLIIN ja -KULTUUR.

Teaduskondadevahelises sotsialistlikus võistluses tunnistati õppe- ja metoodikatöös ning ühiskondlik-poliitilises tegevuses parimaks KEEMIATEADUSKOND. Teadustöös AUTOMAATIKATEADUSKOND, kaadrialases töös EHITUSTEADUSKOND ning töödistsipliini ja -kultuuri osas MEHAANIKATEADUSKOND.

1985. aasta sotsialistliku võistluse lõpptulemused:

TEADUSKONNAD —

1. **Keemiateaduskond**
2. **Mehaanikateaduskond**
3. **Automaatikateaduskond**

PROFILEERIVAD KATEEDRID

1. **Masinaehitustehnoloogia kateeder**
2. **Orgaanilise- ja biokeemia kateeder**
3. **Infotöötluse kateeder**

MITTEPROFILEERIVAD KATEEDRID —

1. **Ehitusmehaanika kateeder**
2. **Kohtla-Järve üldtehniline kateeder**
3. **Metallide tehnoloogia kateeder**

TEADUSLIKU UURIMISE LABORID —

1. **Pulbermetallurgia harulabor**
2. **Tööstusliku soojusenergeetika probleemlabor**
3. **Mineraalväetiste ja -söötade probleemlabor**

EELARVELISTE OSAKONDADE JA ALLASUTUSTE I grupp

1. **Teaduslik Raamatukogu**
2. **Sõjalise ja tsiviilkaitse kateeder**
3. **Teadusliku uurimise sektor**

EELARVELISTE OSAKONDADE ja ALLASUTUSTE II grupp

1. **Õhtuse teaduskonna dekanaat**
2. **Rektori kantselei**
3. **Trüki- ja kirjastusosakond**

ISEMAJANDAVAD OSAKONNAD ja ALLASUTUSED —

1. **Konstrueerimis-eksperimentaalosakond**
2. **Trükikoda**
3. **Ehitusjaoskond**

Ametiühingukomitee õnnitleb võitjaid ja soovib kõikidele võistlusest osavõtjatele jõudu ning indu uuel võistlusaastal.

KARSKUSÜHING TPI-s

Kõik algab, nagu ikka, väikesest. Mitte eriti osavõturohke asutamiskoosolek, täpsemalt öeldes Eesti NSV Vabatahtliku Karskusühingu TPI algorganisatsiooni asutamiskoosolek toimus 1985. a. viimastel päevadel.

Aga tänaseks, ümmarguselt kaks kuud hiljem, on meil juba 123 liiget, neist 33 üliõpilast. See on suur jõud, kuid siiski veel vähe meie instituudi jaoks, kus kõigi kategooriate teenistujaid ning päevaseid üliõpilasi on kokku umbes 7000. Ja pahandusi alkoholi pärast juhtub küll ühiselamus, küll linnatänavatel...

Seepärast: **OOTAME UUSI LIIKMEID.**

Kõiki, kes tunnevad, et on vaja kaasa aidata karske **ELUVIISI KINNISTAMISELE**, palume tulla karskusühingusse astumise sooviavalduse ja sisseastumismaksuga 1 rbl. (üliõpilased 20 kop.) õppeprorektorite poolele meie laekuri sm. H. Reinu juurde.

Eraldi toonitame seda kutset kõigile meie instituudi juhtivatele töötajatele ning ühiskondlikele aktivistidele. Ei ole ju midagi loomulikumat, kui et praegusel alkoholikuradiga peetava üldrahvaliku võitluse perioodil kuuluvad karskusühingusse kogu rektoraat, parteikomitee liikmed, dekaanid, osakondade juhatajad, komsorgid, EÜE funktsionäärid... Praegu seda veel ei ole, kuid loodame, et kõige lähemal ajal selle vajalikkust mõistetakse. Nii nagu sedagi, et töötaja iseloomustamisel tuleb valgustada ka tema suhtumist karskuslikumisse.

Ühingule seatud eesmärk on ülevalpool juba nimetatud — karske eluviisi kinnistamine. Ühingu liikmeiks võivad olla NSV Liidu kodanikud, kes on vähemalt 18-aastased ning oma karske eluviisi ja väärika käitumisega on eeskujuks nii ühiskondlikus kui ka isiklikus elus.

Ja nüüd loomulik küsimus: **MILLISED ÜLESANDED SEATAKSE KARSKUSÜHINGUSSE ASTUNU ETTE?** Vastame: põhiline ülesanne — kus karskusühingu liige ka ei viibiks, on tema kohuseks oma isikliku eeskuju ning, kui võimalik, ka sõna ja teoga kaasa aidata alkoholipruukimise ohjeldamisele, selle muutmisele tagasihoidlikuks, aidata inimestel vabaneda väljakujunenud joomakohustusest seltskonnas. Ja selleks, et meie eeskuju, sõnad ja teod oleksid mõjusad, peab meid olema palju ja kõikjal. Ning meie ühing ongi valla kõigile, kes soovivad oma tegevusega kaasa aidata püstitatud eesmärgi saavutamisele, **KARSKUSE VÕIDUKÄIGULE.**

VABATAHTLIKU KARSKUSÜHINGU TPI ALGORGANISATSIOONI JUHATAJA ULJAS TAMM

SUURE KIRJUTAMISVÕISTLUSE TÖÖ

PENSIONISÜNDROOM

MÄRGUSÕNA «ANTROPOGON»

Et intrigeerida seda kirjatükki lugema ka pensionieelikuid, alustagem Murphy ühe seaduse parafraasiga. Teadlane või õppejõud, kes kunagi tegi mingi panuse oma erialasse ja jääb oma kohale püsima küllalt kauaks, takistab selle eriala arengut seda rohkem, mida suurem oli tema ammune panus. Et need korüfeed ei segaks teaduse arengut, tuleb nad valida konsultant-professoriteks või akadeemia korrespondentliikmeteks.

TPI ise ei ole veel pensionieas ei fem. ega masc. normide järgi ja vist ka mitte tervistkahjustavate töötingimuste tõttu (välja arvatud Kopli-maja talvised auditooriumid). Ka pole TPI nii kõrgele ega kaugele lennanud, et juba 50-aastaselt pension välja teenida, rääkimata olematust balleriinistaažist.

Aga missugust vanadust ei ole näinud TPI oma vanade ja uute majade seinte vahel! On olnud teenekaid papasid, kelle riietuse ja välimuse detailides esines piinlikkust tekitavaid lohakusi, kes aga vapralt pobisesid tühjatühja, mida keegi ei kuulanud ega konspekteerinud. Ent nii mõnigi ärksa meele ja sõnaga, oma ainet ja tudengite teadmiste «musti auke» põhjalikult tundev kuuekümnene «vanamees» on saadetud kiituse, kohvi ja kingituste kila-kolaga pidulikult ära. «teenitud puhkusele».

Nii nagu jalakäijad moodustavad inimsoo parima osa, nii ka ise-pensionile-minejad moodustavad töörahva väärikama, kuigi kaugeltki mitte arvukaima kontingendi. Harva leiab mõni pensionile saadetu, et seda tehti liiga hilja; need aga, keda veel pole saadetud, arvavad, et see oleks liiga vara. Suurele osale eakaile õppejõududele ja teadlastele tundub, et nende professori-dotsendi nimetused ja doktori-kandidaadikraadid on nagu aadlitiitlid «von», «lord» jt., mida mitte ainult kantakse surmani, vaid mille eest neile peab igal kuul ka mingi rahasumma laekuma. Kui seda järsku enam ei anta, vaid sidejaoskonnas ulatatakse palgast kaks või kolm korda väiksem pension, tundub see verise ülekohtuna.

Tõsi küll, nii nagu kõik pensionärid, võib ka endine õppejõud aastas kaks kuud töötada tunnitasulisena, mitte aga assistendi, dotsendi või professorina, sest need kohad on valitavad. Et õppejõuks saada, tuleb õppida (kesk- ja kõrgkoolis, aspirantuuris) vähemalt 20 aastat. Ka pärast kraadikaitsmise vintsutusi (üks praegu veel alla 40-ne dotsent ootas oma juhendajalt kandidaaditöö retsensiooni 7 aastat) aina õppida ja käia kvalifikatsioonitõstmise kursustel, õhtuülikoolis ja paarkümmend korda harjutamas, kuidas vatist ja marlist teha tõhus suukaitse. Asudes tööle tunnitasulisena saab kõiketeadja pensionär praktiliste ja laboratoorsete tööde juhendamise, konsultatsioonide, tööde retsenseerimise ja eksamite vastuvõtmise eest 1.20 kuni 1.50 tunnis. Ükski torupaarandaja, pottsepp, maaler või assenisaator ei vaevuks selle raha eest isegi kõrvu liigutama.

Nooremana me vahel lõõpisime, et mitte r a h a s ei ole õnn, vaid selle h u l g a s. Nüüd aga see ei ole enam probleem, sest raha kulub alati nii palju, kui teda on või pisut rohkem. Ka aeg ei ole probleem: kui te vanasti kulutasite ühe päeva, et saata uue aasta õnnitluskaarte 50-le isikule (kellele peab, kellele oleks mõttekas ja natuke neile, kellele tõeliselt tahate), siis pensionärina kulub see päev, et valida tekst, kirjutada ja ära saata kaardid oma kolmele lapselapsele.

Aga pensionäri kõigi õiguste ja piirangute hulgas on suurimaks õndsuseks võimalus igal ajal oma komps kokku panna ja ära sõita aialapile, kaevata musta märga lummavat mulda, kuulatada esimesi linnuvidinaid, imetleda keltsa kiuste puhkevaid kellukesi, võrdselt üllatuda näost näkku vaatamisest põdramullikaga, unustada instituut, abikaasa, sõbratar, lapsed. Või need valikuliselt kaasa võtta, mugavam on ainult mõttes. Sest mõni neist võib ju äkki tulla kutsumata, eriti sügise poole, kui raskemad tööd on lõppenud ja on juba midagi võtta maast, põõsa või puu otsast.

Ainuke oht, mis võib paigast nihutada pensionäri lõõgastusseisundit, on kurvastus kõige mõistliku pärast, mida pole teoks tehtud või rõõm kõigist lollustest, mis on korda saadetud.

SÕJALIS-PATRIOOTILISE KASVATUSTÖÖ-ALASTE NÄITAGITATSIOONISTENDIDE KONKURSS

«NLKP ja Nõukogude riigi välispoliitika teljeks oli ja on rahu ja desarmeerimise kurss.»
M. Gorbatšov

Ülemaailmse rahuaasta, Suures Isamaasõjas saavutatud võidu 41. aastapäeva ning Tallinna Polütehnilise Instituudi poole sajandi aastapäeva tähistamiseks korraldab TPI ametiühingukomitee koos instituudi tsiviilkaitsestaabiga sõjalis-patriootilise kasvatustöö-alaste näitagitatsioonistendide (NAS) konkurssülevaatuse.

Konkurssülevaatusest osavõtjaiks on teaduskondade ja rektoraadi tsiviilkaitse staabid ning sõjalis-patriootilise kasvatustööga tegelevad kateedrid ja tsiviilkaitse õppegrupid (20-tunnine programm).

Konkurssülevaatusele välja pandud stendidel kajastub sõjalis-patriootilise kasvatustöö ja tsiviilkaitse alal tehtu sõnas ja pildis. Teretulnud on näittahvli kujundusliku külje originaalsus alates skeemidest, diagrammidest ja fotodest (soovitav 9×12 sm) ning lõpetades sõbralike saržide ning kriitiliste karikatuuridega.

Stendid esitada žüriile ülevaatuseks koha peal hiljemalt 25 aprilliks s. a. Aeg kooskõlastada tsiviilkaitse staabiga tel. 53-29-74

Kõik žüriile esitatud stendid pannakse üldiseks tutvumiseks välja TPI peahoone vestibüülis 1.—15. maini 1986. a.

Parimatele stendide esitajatele määratakse preemiad.

TPI ametiühingukomitee

SEENE TÄNAVA ISEMÕTLEJAST

Kui teeme «Kaanekuke» lahti 95. leheküljelt, siis võib lugeda: «Pagana pihta — mitte ainult pilt, vaid ka mees tollel pildil on ju ta enese tehtud! Self-made-man, nagu lääne pool öeldakse, ja kelle teise kohta passiks see veel pareminii! Mitte mõni pehkinud mõisnikuköbi, vaid ühest Vigala talupojaperest tulnud ja end kunstnikuks koolitanud mees, kes siin nüüd krahvliku majaperemehe üle nii südamest ja vabastavalt naerda saab. Nagu üksnes siis on võimalik, kui tuntakse oma jõudu ja üleolekut.» — Self-made-man Ants Laikmaa laadis on selle raamatu autorile ENDEL NIRGILE lähedane olnud tegelikult ammust aega, vahel on teda nimetatud ka teiste nimedega: autodidakt, isemõtleja... 1973. aastal ilmunud «Kirjanduse sirvilaudadest» — kust muide on laenatud käesoleva loo pealkirigi — leheküljelt 142 loeme: «Kas ülikoolis või pärast ülikooli, aspirantuuris või pärast aspirantuuri, aga ükskord tuleb ikkagi autodidaktiks hakata. Ja õieti siis juba mida varem, seda parem. Sest kõik käekõrval talutamised jätavad inimese nagunii... kuhugi poolele teele, edasi peab aga igaüks oskama ise sammu seada ja rada valida.»

Ega Endel Nirgi endagi tee Valgamaa Koorkülast läbi Tõrva gümnaasiumi ja suure sõja Tartu suurkoolini, hiljem kandidaadi- ja doktorikraadini liialt kerge pole olnud. Läbi see on käidud ja eelmise aasta 15. detsembril tähistas teenekas kirjandusloolane oma 60. sünnipäeva. Kui kirjanike klubis «Pegasus» läinud aasta detsembris austati eesti romaani 100. sünnipäeva (süüdlasteks E. Vilde «Teravad nooled» ja J. Järve «Vallimäe neitsi»), siis esinesid päevakohaste ülevaadetega eesti romaani arengust Endel Nirk ja Pärt Lias. Romaani juubeliga asjad ühelpool, tõusis klubi president Arvo Valton ja ütles klubilaste nimel Endel Nirgile juubelitervituse. Enesestmõistetavalt tähistati seda juubelit ka raadios ja televisioonis. On ju Endel Nirk 28 aasta jooksul avaldanud tosinkonna raamatuid; kui paljude juures on ta tegev olnud toimetajana, koostajana, siseretsensendina või muul moel kaasaaitajana, see pole teada. Ta on töötanud ajakirjanikuna, teadurina ja õppejõuna, viimasel ajal on aga eelistanud vabakutselise kirjandusloolase raskevõitu leiba.

Selles, et TPI Raamatusõprade Klubi detsembris Endel Nirgi juubelit tähistas, pole «süüdi» mitte niivõrd juubilari viljakus, maine või tiitlid, kuivõrd tema populaarsus vaimuka esinejana ning hästiloetavas esseistlikus laadis kirjutava kirjamehena. Seekordne esinemine oli tal meie klubis kolmas: 1978. aastal rääkis ta Kreutzwaldist, 1979. aastal Mait Metsanurgast ning nüüd oli põhiteemaks Karl Ristikivi looming. Ristikivi looming on ju suuremalt jaolt sündinud ning ilmunud paguluses ning meil laiemale avalikkusele üsna tundmata. Värske ja üllatava avastusena rääkis E. Nirk K. Ristikivi ajalooliste romaanide toetumisest J. S. Bachi «Fuugakunstile», nende muusikapärasest komponeeritusest. Huvilised võivad lugeda vastavateemalist pikemat artiklit 1985. a. «Loomingust» nr. 12. «Loomingus» on kirjas nii: «Kas ei olnud nende iseäralike romaanide kirjutaja, seal eemal ja omaette, otsekui üksildane orelil fantaseerija tühjas õhtuses katedraalis — või ehk ometi seisab mõni juhuslik kuulaja siinseal kõrge samba varjus?» Veel tsiteerib E. Nirk samas artiklis Ristikivi ennast: «Miks meid vanemas eas just vormilised probleemid eriti hakkavad huvitama, kompositsioon ja muud säärased asjad? ——— Kas sellepärast, et ei ole sisuliselt enam midagi öelda, või õigemini, et juba ette teada, et sel, mida öelda tahad, niikuinii pole mingit tähtsust. Jääb ainult veel käsitöölise rõõm tööst endast, viiulimeistri rõõm. Sest mis hiljem sellel viiulil mängitakse, seal ei saa niikuinii kaasa rääkida.»

Endel Nirki on vormiküsimused samuti üha sügavamalt huvitama hakanud, eriti sellepärast, et kirjandusloolisi raamatuid ei osteta ega loeta, et neil pole piisavat lugejaskonda. Tuleb kirjutada nii, et lugejaskond tekib — haaravalt, nõtkelt, aga ometi mitte pealiskaudselt! Nii on kirjutatud «Kaanekukk», selle ideaali poole on autor pürginud ka viimases romaaniloolises esseedekogus «Avardumine». Selle raamatuga nägi ta vaeva seitse aastat, suurim töö olnud just materjali loetavaks kirjutamine, nii et iga kesk- ja kõrgharidusega kirjandushuviline (erialast hoolimata) saaks asjast hea ülevaate lühema aja ja kergema vaevaga. Juhtus aga midagi suisa absurdset: avardunud lugejaskonnale adresseeritud «Avardumise» määras kirjastus kitsalt erialase kirjanduse rubriiki! Suurt reklaami ajakirjanduses ei tehtud, kes juhtus tellima, see ka raamatu sai. (Muide, ka autor ise sai oma teose tellida viimasel minutil.) Raamatu tiraažiks oli 2000, seega isegi kirjandusloolisteraamatute hulgas esoteeriline, kitsale ringkonnale mõeldud teos. Poleks ime, kui autor peale sellist viltumõistmist loobuks pingutamast, et kirjutada hästi, elavalt ja loetavalt — mahavisatud vaev ju. Aga Endel Nirk pole tööindu minetanud: juba ta töötab Ristikivi-raamatu kallal, lootes sedagi vähemalt sama loetavaks lihvida, tundes oma tööst viiulimeistri rõõmu.

* * *

Küsisime Endel Nirgilt, mis mulje on tal meie klubist jäänud. Ta vastas, et klubi tegevus tundub talle olevat küllalt sisukas ja mitmekülgne. Raamatuklubide funktsioonidest ja võimalustest arvas E. Nirk, et ükski klubi ei saa muutuda massiliseks, sest klubi mõte on koondada vastavate huvidega inimesi. Ainult et kuidas siis ikkagi saab nii olla, et kõrgkooli tuhandete ülõpilaste hulgas nagu üldse ei oleks raamatuhuvilisi, kirjanduslikest üritustest osavõtjaid? Olgu küll tegemist tehnilise õppeasutusega, kus igapäevane tegevus humanitaaraladest kaugel, aga seda enam peaks olema põhjust vältida oma tehnilise eriala raamides muganemist ja huvideringi avardada. Paistab, et varasematel aegadel on TPI-s teistsugust vaimu olnud — kuidas muidu oleks instituudi endiste kasvandike hulgast saanud tulla nii väljapaistvaid kirjanikke nagu Vladimir Beekman, Enn Vetemaa, Arvo Valton, Jaak Jõerüüt, Mari Saat.

Küsimusele, mis on raamatuklubi roll nimelt tehnilises kõrgkoolis, vastas E. Nirk, et siin peaks sellisel klubil olema erilist külgetõmbejõudu, «kuna selle tegevuse kaudu avaneb osasaamise võimalus teistest vaimse elu aladest. Mitte ainult humanitaariast, vaid mõndagi vast ka loodusemõistmisest, bioloogiavaldkonnast. See kõik on tulevastele kõrgharidusega spetsialistidele vajalik eelkõige nende endi jaoks, et vältida professionaalse kretinismi tekkimist. Küllap annab klubi tegevusse tuua rohkem nooruslikku särtsakust ja atraktiivsustki. Selleks võiksid algatust näidata tudengid ise... Kirjarahvas omalt poolt on võimalust mööda ikka heal meelel valmis üritustes kaasa lööma.»

ANNE-MALLE HALLIK

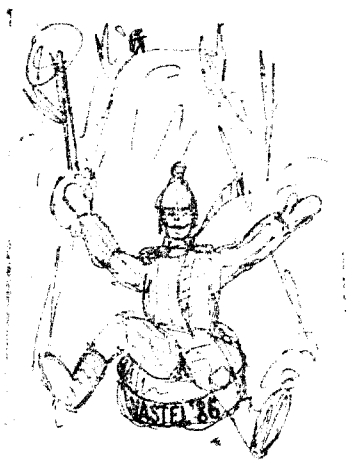

KÜLMA ILMA TROTSIDES

18. veebruari pärastlõunal nägid paljud Vana-Mustamäe elanikud ebatavalist vaatepilti. Nimeli liikus mele III ühiselamu juurest hüppetorni poole kirevavärviline rongkäik, mis koosnes kõige iseäralikumatest sõidukitest ja nende meeskondadest ning külma ilma kohta harjumatult suurest hulgast pealtvaatajatest. Lippudelt-loosungitelt võis lugeda kirja, mis oli kogu liikumise ühiseks nimetajaks: «VASTEL—86».

Kui sõiduriistad mäenõlvale kenasti ritta seatud, peeti maha teatevõistlus. Elevust jagus nii osavõtjatele kui ka pealtvaatajatele. Lausa lust oli raja servalt vaadata, kuidas mehed nagu noored hirved mäest üles tormasid, alla vuhisesid ja seejalgu neelasid — kõik see oli ette nähtud võistlusmäärustega. Vapramatest tahaks esile tõsta edukaimat naisvõistlejat MAIE PAULSONI, kes mäenõlval südilt endast peajagu pikemaid ja märksa turjakamaid meesterahvaist konkurente jalust niites läbis raske raja koguni kahel korral.

Võit kuulus sedakorda KEEMIKUTELE, kuid ega teisedki pead norgu lasknud — kord ikka Vestmann peal ja Piibeleht all, siis jälle...

Vaevalt jõuti vastlakuklite ja kuuma teega nälga kustutada, kui juba alustatigi liulaskmist.

Sõidukite konstruktorite fantaasialendu aitas tegelikkuseks muuta suur prügihunnik ühiselamute vahel (huvitav, see ongi tema otstarve?), oli aga ka kasutatud märksa defitsiitsemaid materjale. Nii näiteks MM-81 punast suitsupilve mahajättev hirmuäratav «SNOW SHARK» sarnanes hämmastavalt lennuki kütusepaagile!

Üksteise järel sööstsid mäest alla kõige imepärasemad sõidukid, pardal surmapõlgavad meeskonnad. Mõnigi sõiduriist oli ehitatud mehaanika seadusi eirates, kuid sellest ei hoolitud, alla läks ikkagi.

Huvitava lahenduse pakkus välja LA-41, asendades suusad veerekehade — tünnidega. Seekord ei pidanud sõiduk küll kiiruskatsel lõpuni vastu kaldudes nõutavalt trajektoorilt pealtvaatajate hulka, kuid ekipaaži kapteni Margus Kivilaane arvates väärib mõte arendamist.

Rõõm tõdeda, et üritus on muutumas kõrgkoolidevaheliseks jõukatsumiseks — tipikatega olid tulnud mõõtu võtma konservatooriumi tüdrukud, kelguks vastlasõiduks kohandatud tiibklaver.

Furoori tekitas LR-21 sõiduk «Sõprus», mis oli ainus sisepõlemismootorit kasutanud mobiil. Võitu üritati ka pesukaussidel, madratsitel ja naridel, kohal oli isegi Noa-laev. Kohati võis täheldada lausa professionaalset lähenemist (interklubi vedur), eriauhinna sai aga hoopis LE-41 oma originaalse kirstu eest. Nendelt ka õpetussõnad — ära suitseta voodis!

Ning lõpuks — peaauhinna ja pikemad linad teenis LE-21 oma mitmeosalisel sõidukil. Õnnitleme!

*

Õhtul koguneti vastlakarnevalile spordihoonesse. Ei meenu ühtegi spordivõistlust, kui saal nii palju rahvast oleks mahutanud, eks mõnigi sattus sellesse majja esmakordselt väljaspool kehalise kasvatuse tunde...

Kostüümid tõestasid skeptikutele veenvalt, et ka rauakooli tudengil on kujutlusvõime. Asjassepühendamatule oleks see vist tundunud Waltburgi ööna: keda küll ei kohatud Mefistost neitsi Maarjani välja (Maarjasid oli iseäranis palju!).

Kogu seda pööblit suunas kindlakäeliselt Rene Serg, kelle juhtimisel viidi läbi veel nii mõnedki teatevõistlused. Publikule meeldis kõige enam suusatamine pabersuuskadel (NB! uisusamm keelatud), kus automaatikud võtsid keemikutelt revanši.

Ja kuigi tulemata jäid «Kukerpillid», ei lastud tujul langeda. Jalakeerutuse eest hoolitsesid koguni kolm tudengiansamblit. Meeleolukas algus PIILMANBANDILT, seejärel tuli lavale KOFFER BAND. (Selle ansambli nimi on otseses seoses lõõkpillimängija Vallo Vildaku trummikomplektiga.) Kahjuks piirdusid poisid seitsme looga — tehniline rike.

Ning ettearvatult kujunes peo naelaks TOMIBAND. «Konsikate» HIRVO SURVA fantastiline organiseerimisvõime ja VILLU VALDMAA meeldiv lauluhääl andsid õhtule õige näo. Ringmängud, hüikumised ning polkad olid teretulnud vaheldus eks äraleierdatud diskorütmidele.

Lühidalt, VASTEL—86 jäi pea kõigile meelde VÄÄRT ÜRITUSENA.

JOEL KALPUS,
KÜ-41

ÜKS ARVAMUS VEEL

Ülemöödunud teisipäeval võis juhuslik mööduja TPI bussipeatuses näha kummalist pilti. Kõige erinevamas riietuses rahvamass liikus ühikate poolt spordihoone suunas. Ka autoril tekkis asja vastu huvi ning ta liitus massiga. Spordihoone uksel kontrollisid kolm võluvat surmainglit karnevalikostüümi olemasolu ning selle puudumisel tegid külalisele kiire meikapi. Loomulikult ei pääsenud sellest minagi. Peale selle tekkis väike arusaamatus piletikontrolliga, kes kahtles instituudi pressiklubi töötõendi väärtuses ning autori missiooni tähtsuses. Lõpuks õnnestus siiski läbi pääseda, jope seljast visata ning tualettruumi peegli ette jõuda. Jah, nägu oli täitsa jube.

Karnevaliseltskond oli äärmiselt kirev. Nii kirev, et ilma kostüümita oli kuidagi ebamugav. Ja atmosfääris hõljus midagi... Üle hulga aja oli tunda ÜLIÕPILASVAIMU. See vaim võttis väga konkreetse kuju ringmängudes, jenkades, polkades, mida keerutasid korraga sajad inimesed. See vaim avaldus ekspromt-etteastetes, naljades, vahelehüüetes. Tõeline üliõpilaspidu! Rohkem selliseid üritusi ja me lahendame vaba aja probleemi! Ja muidugi suur tänu korraldajatele!

TIIT KOLK,
KM-41

Õnnitleme

Esimene juubel pidavat tähistama nooruse vanadust ja vanaduse noorust. Küllap on see nii ka MILVI NÕMMIKSAARE, aspirantuuri juhataja puhul. Vanadusest rääkides mõõdame tööd, mida inimene on teinud oma parimate eluaastate jooksul. Selle töö on juubilar jäägitult pühendanud instituudile, mis on ta esimeseks ja ainsaks ametipaigaks. Väärib järgimist! Veel enam saame rääkida M. Nõmmiksaare noorusest, sest noorusliku, naeruhimulise ja elust-rõõmu-tunda-tahtjana näeme teda iga päev. Sellest maksab eeskuju võtta!

Juubeliõnnitlustega kolleegid.

Väike irve

MALEVAPAROOLE

Eks igasugusel, pikemat aega koosoleval inimeste grupil kujunevad välja oma lemmiksõnad ja -väljendid. Neid tarvitavad ja nende täpset tähendust mõistavad ainult konkreetse inimgrupi liikmed. Teaduslikult on see «argoo» tudengisläng, ebateaduslikult, malevalikult aga «paroolid». Nelja malevasuvega on ühtteist kogunenud ka märkmikusse.

Alljärgnevalt mõningaid paroole koos seletustega.

On nagu on — sõnaühend, mis väljendab selle tarvitaja laia silmaringi («Kuidas on lood USA energiakriisiga?» «On nagu on») või tarvitaja püüdu midagi olulist varjata («Palju Sul raha on?» «On nagu on»).

Kuidas muidu läheb? — idiootlik küsimus, mis tegelikult ei huvita küsijat ega vastajat, kuid just küsimuse idiootlikkuse tõttu laialt kasutatav.

Lebra — sõna, millist auväärses ÕS-s ei kohta. Kasutada annab aga mitmes tähenduses: 1) üksikindiviidi sõimamiseks («Igavene lebra!); 2) kui kusagil on midagi ääretult mäda, öeldakse «Lebra lehvib määramatult»; 3) annab moodustada tegusõna «lebreerima», s. t. tegema sellist tegevust, mille tagajärjel lebra lehvib määramatult ehk mängima lebra.

Eh, niagaara — väljend, mis on pärit samanimelisest pikemast anekdoodist. Väljendi ütlemisel tuleb endale parema käe peopesaga vastu otsmikku tugev lops põrutada. Tarvitada ja põrutada siis, kui midagi igapäevast on meelest läinud ja meenub alles pärast ränka mõttetööd. Pidevatel tarvitajatel on täheldatavad teatud mutatsioonilised muutused otsmiku piirkonnas.

Gibon — «Võõrsõnade leksikonist» võib selle sõna järelt lugeda: «perek. eriti pikakäelisi sabatuid ahve». Meil tarvitati seda sõna nende kohta, kes suutsid oma käega midagi ära rikkuda-lõhkuda. Vahel tarvitatakse ka lihtsalt niisama, et mõni endast liiga hästi ei arvaks.

Ära tee kultust — arusaadav kõigile, seepärast ei tee ma väljendi seletamisest kultust.

Kõbla — sõna, millega erandtult hüüti kõiki ilusaid tütarlapsi. Esitusviis: karjuv-röögatav ja selja tagant.

Kaaga — südamlik hellitusnimi oma rühma tüdrukutele. Tarvitada ainult äärmises hellusehoos, sest ega kaagasid saa ära hellitada.

Ei läinud nädalatki — väljendab ühe inimese või inimeste grupi operatiivset tegutsemist. Näiteks, meil on buss ukse ees, vaja kiirelt-kiirelt ära sõita, aga tütarlapsed teevad tualetti. Lõpuks nad tulevad. Kuskilt kostub repliik: «Ei läinud nädalatki, kui kaagad ka tulema said.»

Pulsikaotuseni — tähendab, et pead midagi hästi totrat tegema tülgastuseni.

Lähen malevast ära — nii ütles alati tuntud malevlane Andre, kui talle liiga tehti. Et malevas tehakse palju liiga, hakkasid kõik ähvardama: «Lähen malevast ära».

Rahulikult — väga hea sõna korduvaks kasutamiseks eriti närvilistes olukordades ja eriti närvilise tegevuse täpseks iseloomustamiseks.

Pungastama — kui oli teoksil midagi üle argiinimese mõistuse, võis seda nimetada pungastamiseks või soovitada «Võta rahulikult. Milleks pungastada?».

No nüüd lähen ja panen küll selle sada grammi ära — tsitaat pärineb H. Linnu tuntud malevateemalisest kirjandusteosest. Kasutati äärmisel juhul, kui muud tõesti enam teha polnud.

Kaamel on tõhus loom — nii see ju tõepoolest on ja miks mitte siis seda tõde aeg-ajalt kõigile meelde tuletada.

Ära vabanda — kategooriline käsk, mis paneb suu lukku kõigil pikalt-laialt seletajail-vabandajail.

Valma — 1) midagi on lõplikult valmis
2) keegi on omadega segi (veidi kutu).

Kustukaga üle kukla ja nurka seisma — nii ähvardati distsipliini rikkumiste, kuivast seadusest mittekinnipidamise ja normide täitmata jätmise korral.

Siis küll — sõnad, mida hea igale poole vahele lükkida, ilma et end lolliks teeksid.

On, aga vaevalt. On, aga mis siis — sobivad vastuseks mitmesugustele «Kas küsimustele» (Kas Sul on?)

Mis sa sokid — Tuletis taidluskavast, kus Keskstaabi esindaja pandi suust sokki välja ajama. Sokk üldises tähenduses — jama. Tegusõna «sokkima» — jamama. Mis sa sokid — ära aja jama.

Kummardage minu poole — tuntud malevlase Andre ütlus, kui ta oli jälle millegi suurepärase, ainult temale omase teoga hakkama saanud. Hiljem levis ka teiste kõnepruuki, sest kõik said kogu aeg suurepäraste tegudega hakkama.

Tootmistööd katkestamata — tarvitati ainult geeniuste puhul, kes on võimelised kaht tegevust korraga tegema (näiteks, suits suus vibrat sikutama).

Kotitäis rediseid — hüüdlause, mida paslik kõiksugu koosviibimistel rõõkida (ainult mitte üle kümne korra).

Ära tee end huvitavaks — naistele, kes püüdsid vahelduseks pükstele seelikut kanda või kukkusid äkki heast peast huuli värvima, tuli alati nii öelda.

JÜRI PÜHA

TOIMETUSELT:

Et paljud need paroolid on sündinud ja kasutusel olnud siis, kui nii mõnedki tänased tudengid ei osanud tudengipõlvest veel undki näha, siis kutsume üles — pange kirja tänaseid tudengite lemmikväljendeid koos selgitamis-kasutamisjuhendiga. Pange kirja ja tooge meile, TP toimetusse. AVALDAME.

ik

MIDA KUJUTAB ENDAST INTERKLUBI?

Juhuslikel inimestel-tudengitel seostub interklubi mõiste eelkõige rahvusvaheliste suhetega. Nii see tõepoolest ongi. Meie instituudis koondab IK noori, kelle ühine huvi on suunatud kaugetele maadele ja rahvastele. Vahetu vestlus näiteks kasvõi Helsingi Ülikooli tudengiga annab kindlasti selgema pildi põhjanaabrite elust, kui Mainos TV oma kähe programmiga.

Peale suhtlemise välistudengitega pakub interklubi muudki huvitavat. Et külalistele meie maa elust-olust informatsiooni anda, peame end pidevalt täiendama. Ning loomulikult kuluvad interklubist saadud teadmised igapäevaeluski marjaks ära.

Lõpuks on IK teatud grupi tudengite vaba aja veetmise vormiks. Koosveedetud neljapäevaõhtu tähendab meeldivat mõttevahetust meeldivate kaaslastega, rääkimata juba ühistest ekskursioonidest, matkadest, laagritest ja muust.

Sina, tipikas, kes Sa veel endale tegevust pole leidnud! Tule ja vaata, järsku on INTERKLUBI see, millest Sa seni oled puudust tundnud ainuüksi oma teadmatusest.

NELJAPÄEVAL, 6. MÄRTSIL KELL 19.00 TOIMUB «EVAS» IK REKLAAMIÕHTU. ÄRA KÕHKLE, TULE KINDLASTI!

IK pressiminister
AARE VAALMA

SUURE KIRJUTAMISVÕISTLUSE ŽÜRIILT:

Kurvastusega peab nentima, et võistlustöid on vähe. Niivõrd vähe, et auhindu veel välja jagada küll ei saaks. Seepärast otsustasime tähtaega pikendada. TÖÖDE ESITAMISE VIIMANE TÄHTAEG ON 5. MAI 1986. Kirjutamisvõistluse tingimused

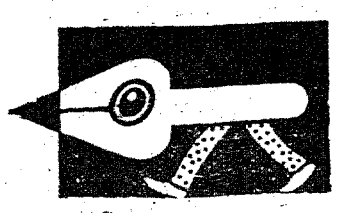

leiab eelmise aasta kahest ajalehest «Tallinna Polütehnik» (vt. nr. 27, 11. oktoober ja nr. 32, 22. november). JULGET PEALEHAKKAMIST JA VAHEDAT SULGE!

LP. TUDENGID JA TEENISTUJAD

Palume teid tulla hea tuju ja tervisega meie instituudi DOONORITE PÄEVALE 5. MÄRTSIL algusega kell 9.00 SPORDIHOONES.

Kaasa võtta pass ja doonoritunnistus.

«TALLINNA POLÜTEHNIK»
«ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Орган парткома, профкома, комитета ВЛКСМ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Ühiselu», Пикк, 40/42.
Toimetuse aadress: 200026 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261.
Адрес редакции: 200026 Таллин, Эхитаяте тее, 5, ТПИ, 3 корпус, комната 204 Тел. 537-261

Tell. nr. 626
MB-02543

Vastutav toimetaja
R. MIKENBERG